

Vyučovací předmět:
Dějepis (D)

Ročník	Předmět	Průřezová témata	Mezipředmět. vazby	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Poznámka	Období splnění	Metodická poznámka	Rozsah vyžadovaného učiva	Návrhy učiva pro nadané žáky
6	D			Vysvětlí dějepisné pojmy.	archeologie, historie, dějepis		I		archeologie, historie, dějepis, archiv, muzeum, knihovna	
6	D			Rozliší prameny hmotné a písemné, vyjmenuje instituce, kde je může nalézt.	historické prameny, archiv, muzeum, galerie		I		historické prameny (písemné, hmotné, obrazové), archiv, muzeum, galerie	
6	D			Seřadí hlavní historické epochy v historickém sledu.	pravěk, starověk, středověk, novověk, moderní dějiny		I		periodizace dějin: pravěk, starověk, středověk, novověk, moderní dějiny	
6	D		M	Orientuje se v historickém čase.	časová osa		I		zanesse vybrané letopočty na časovou osu před rokem 0 i po roce 0	
6	D	VEG 2 (tradice)	Vo	Vysvětlí, ke které události se váže státní svátek či významné výročí.	státní svátky a významná výročí		C			
6	D			Vysvětlí na základě čeho dostala jednotlivá období v pravěku svůj název.	doba kamenná, doba bronzová, doba železná		I		první lidé, doba ledová; Věstonická Venuše; dálkový obchod, vznik řemesel: kovářství; porovnání výhod a nevýhod mezi bronzem a železem	
6	D			Pojmenuje zásadní změny ve způsobu života lidí.	hospodářství a umění v pravěku		I		neolitická revoluce (ochranářské zemědělství, záměrný výsev, domestikace zvířat a rostlin, diferenciace společnosti)	
6	D		Vo	Vyjádří vlastními slovy souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních států.	první zemědělské civilizace		II		Staroorientální a antické státy, oblast úrodného půlměsíce, společenská dělba práce, vznik písma	
6	D		F, Z	Popíše hospodářství, společnost a kulturu staroorientálních států.	Mezopotámie, Egypt		II		Eufrat, Tigris, záplavové hospodářství, městský stát, klínopis, zikkurat, Sumer, teokracie a palácové hospodářství, Asýrie, Babylonie, Chamurapiho zákoník, Epos o Gilgamešovi; Nil, dělba společnosti, dynastie, faraon, postavení otroků, mořské národy, hieroglyfy, egyptologie, pyramidy, sfinga, Údolí králů, periodizace dějin Egypta, posmrtný život; čínské a indické vynálezy	
6	D	VDO 3 (polit. systémy)	Vo, Z	Porovná politické systémy řeckých městských států.	Řecko; Athény, Sparta		III		Mínojská civilizace, Mykény, Homér, velká řecká kolonizace, polis; spartánská výchova vs athénská demokracie, Solón a rozdělení společnosti, dlužní otroctví	

6	D			Objasni příčiny konfliktů v době antického Řecka.	peloponéská válka, řecko-perské války		III		Povstání maloasijských Řeků, Perská říše, Marathon (490), Thermopyly (480), Leonidas, pojetí zrady, Salamina (480), Plataje (479), důsledky ř-p válek, Herodotos; Perikles a jeho reformy; Peloponéský a Athénský námořní spolek (431 - 404), dopad války na pevninské Řecko
6	D	VEG 3 (antika)	F, Hv, Tv	Uvede příklady přínosu řecké civilizace pro evropskou kulturu a vzdělanost.	věda, umění, politika		III		demokracie a ostrakismus, náboženství, literatura, věda, divadlo, výtvarné umění, architektura, hry
6	D	VDO 3 (polit. systémy)	Vo, Z	Vysvětlí proměny jednotlivých forem státní moci ve starověkém Římě.	Řím; království, republika, císařství		IV		Romulus a Remus, Etruskové, výbojné války - punské války (Hannibal, Scipio) a jejich důsledky, Spartakovo povstání, první triumvirát (Pompeius, Crassus, Caesar), druhý triumvirát, Kleopatra, principát a dominát (Augustas, Caligula, Nero, Traján, Hadrian), zničení Pompejí, tetrarchie, edikt milánský (313), nikajský koncil, germánské kmeny, Attila, Bitva na Katalaunských polích (451) rozpad římské říše (391), zánik Západofímské říše (476), stěhování národů
6	D		Pd	Vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými vrstvami společnosti.	patricijové, plebejové		IV		klientela, zákony dvanácti desek, otroci a vládnoucí vrstva
6	D	VEG 3 (antika)	M	Uvede příklady přínosu římské civilizace pro evropskou kulturu a vzdělanost. Uvede významné antické osobnosti.	věda, umění, politika		IV		náboženství, literatura, vzdělanost a věda, architektura, výtvarné umění
6	D		M, Vv	Vytvoří časovou osu, vybere hlavní historické události.			IV		
7	D	VEG 2 (tradice)	Vo	Vysvětlí, ke které události se váže státní svátek či významné výročí.	státní svátky a významná výročí		C		
7	D			Rozliší prameny úřední a literární.	písemné prameny		I		úřední, literární (kroniky, legendy, anály, Kosmas, Dalimil)
7	D			Nakreslí schéma hierarchie středověké společnosti, popíše vztahy mezi jednotlivými vrstvami a způsob jejich života.	společnost v raném, vrcholném a pozdním středověku (panovník, šlechta, duchovenstvo, zemědělci, obchodníci, řemeslníci, měšťané)		I, II, III		periodizace středověku, cyklické vnímání času, feudální společnost, lenní systém, význam církve, naturalie; změny v zemědělství (trojpolní systém), kolonizace, vznik měst a městská práva, cechy, vznik univerzit, rozvoj obchodu, knihtisk

	7	D	VEG 3 (proměna Evropy)	Popíše základní rysy vývoje středověkých evropských států, objasní vztahy mezi nimi a porovná hranice středověkých a dnešních evropských států.	středověké evropské státy		I, II, III	<p>Francká říše: Merovejci, Chodvík, 481 - přijetí křesťanství, majordomové, Karel Martel, 732 bitva u Poitiers, Pipin Krátký, Karel Veliký, 800, karolinská renesance, scriptoria, 843 Verdunská smlouva; Normané, 911 - Rollo, 987 - Hugo Kapet (vznik Francie); anglické mýty, Anglosasové, 871 - Alfréd Veliký, 1066 - bitva u Hastingsu; Jindřich Ptáčník, Ottoni, 955 - bitva na Lechu, boj o investituru, 1122 - konkordát wormský, Fridrich Barbarossa; Justinián I., velké schizma (1054), 1453 - pád Cařihradu; Arabové, Turci a islám, křížové výpravy: 1095 - 1291, první křížová výprava 1095, 3. křížová výprava, 4. křížová výprava a dobytí Konstantinopole, dětská křížová výprava 1212, rýřské řády; reconquista, Isabela Kastilská, Ferdinand Aragonský, dobytí Granady 1492, Stoletá válka - 1215 Magna Charta libertatum, anglické državy ve Francii, boj o Flandry, 1346 bitva u Kresčaku, J. Viklef, Johanka z Arku, válka růží; krize 14. století: mor, církevní schizma, církevní koncily</p>
23	7	D		Vyjmenuje první státní útvary na našem území, zhodnotí jejich politický a kulturní význam a vztahy s frankou a byzantskou říší.	Sámova říše, Velkomoravská říše		II	<p>Sámo, 631 Wogastisburg, Avaři, kmenový svaz; Mojmirůvci, Pribina, Rostislav I., 863 - Cyril a Metoděj, staroslověnština, hlaholice, Svatopluk, 906 - zánik VM</p>
24	7	D		Posoudí historické etapy, vyjmenuje panovnické rody a zhodnotí význam osobností v průběhu vývoje českého státu, popíše vzájemné vazby mezi českým státem a okolními zeměmi.	český stát v 9. až 16. století		II, III	<p>Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci; Bořivoj, Ludmila, Václav, Boleslav I., Boleslav II., Břetislav I., Vratislav I., Vladislav I., Přemysl Otakar I., Václav I. Přemysl Otakar II., Václav II. Václav III., Jan Lucemburský, Karel IV., Václav IV., Jan Žižka, Prokop Holý, Zikmund Lucemburský, Jiří z Poděbrad, Vladislav Jagellonský, Ludvík Jagellonský; vybraná pověst, 935 - vražda Václava, tribut pacis, stříbrné denáry, 973 založení pražského biskupství, 995 vyvražzení Slavníkovců, Břetislav I., sv. Vojtěch, stařešinský řád (seniorát), 1039 - Břetislavova dekrety, 1085 - Vratislav I., 1158 - Vladislav I., POI. 1212 - Zlatá bula sicilská, primogenitura, znak českého lva, POII - Královec, Kressenbrun, vybraná města, kurfiřt, 1278 - Moravské pole, 1278 - 83 Braniboři v Čechách, Václav II. - 1300 Horní zákoník, pražský groš, polská a uherská koruna, 1306 vyměnění Přemyslovců, Jan Lucemburský - král cizinec/král diplomat, 1346 Kresčak, 1344 - arcibiskupství; Arnošt z Pardubic, Karlova univerzita 1348, "Otec vlasti", krize v Evropě za Václava IV., mor, klima, Jan Nempoucký, neúroda, spory se Zikmundem, šlechtou, církví, Jan Hus, odpustek, 1415 -Kostnice, defenestrace, křížové výpravy, 4 pražské artikuly, vozová hradba, rejsy, Basilejský koncil, kompakťata, Jan Žižka, Tábor, sirotci, Ktož jsů boží bojovníci, 1434 - bitva u Lipan; Ladislav Pohrobek, Jiří z Poděbrad - evropská diplomacie, Matyáš Korvín, dohoda z Jagellonci - úpadek královské moci, Vladislavské zřízení</p>
	7	D		Vysvětlí přínos svatého Václava, Karla IV. a mistra Jana Husa pro český stát.	svatý Václav, Karel IV., mistr Jan Hus		II, III	<p>Otec vlasti, kulturní okáz Karla IV. svatováclavská tradice, markrabě, korunovační klenoty, korunovace králem a císařem, Karlostejn, Karlův most, katedrála, Hradčany, Nové Město, země Koruny české, Betlémská kaple, pravopis, Dekret kutnohorský, klatba, protiodpuštěkové bouře</p>
	7	D	Čj, Hv, Vv	Uvede typické znaky a nejnámější architektonické a písemné památky.	románská a gotická kultura		II	<p>architektura, výtvarné umění, vzdělanost a literatura, hudba</p>

7	D		F	Uvede příčiny, průběh a důsledky objevných plaveb.	objevné plavby, mořeplavci (Bartolomeo Dias, Vasco da Gama, Kryštof Kolumbus, Amerigo Vespucci, Fernao De Magalhaes)	cestovatel Marco Polo	III	příčiny a důsledky zámořských objevů; Bartolomeo Dias, Vasco da Gama, Kryštof Kolumbus, Amerigo Vespucci, Fernao De Magalhaes
7	D	VEG 3 (Bůh x člověk)	Čj, F, Hv	Porovná středověké a renesanční myšlení, uvede typické znaky a nejnámější architektonické památky, vyjmenuje nejvíce se rozvíjející vědní obory.	renesance, humanismus		III	humanismus, architektura (arkády, sgrafita, návaznost na antiku, přestavba hradů na zámky, nový životní styl šlechty; astronomie, fyzika, chemie, botanika, anatomie, důraz na vzdělání, knihtisk, renesanční člověk - Leonardo da Vinci
7	D		Čj	Nalezne příčiny náboženské reformace v jednotlivých evropských zemích.	reformace (Německo, Francie, Anglie; Martin Luther, Jan Kalvín, Jindřich VIII.)		III	reformace, protireformace, krize katolické církve, Marín Luther, luteráni - 95 tezí, náboženské války, Augsburský mír 1555, odpustky, exkomunikace; J. Kalvín, kalvinisté (hugenoti), 1572 bartolomějská noc, 1598 Edikt nantský; Jindřich VIII. - anglikánská církev, nevraživost katolíci X anglikáni, Alžběta I. - střet se Španělskem, kolonizace Severní Ameriky, F. Drake; důsledky reformace - vznik protestantských církví, národní jazyk, nárůst gramotnosti, katolické řády - jezuité, piaristé
7	D			Uvede okolnosti nástupu Habsburků na český trůn, vysvětlí postavení českých zemí v habsburském soustátí a objasní vztah mezi Habsburky a českými stavy.	české země v 16. a 17. století		IV	stavovská společnost, Ferdinand I., - 1526, rekatolizace, jezuité, centralizace, Maxmilián II. - česká konfese 1575, Rudolf II. - Majestát 1609, 1583 - dvůr v Praze - učenci, vědci, alchymisté, Matyáš, Ferdinand II.)
7	D			Uvede příčiny, průběh a důsledky třicetileté války.	třicetiletá válka		IV	Matyáš - 1618 - české stavovské povstání, 1620 - bitva na Bílé hoře, Fridrich Falcký, 1621 - Staroměstská exekuce, Ferdinand II., válka švédská, Gustav Adolf II., 1632 - bitva u Lützen, Albrecht z Valdštejna (1634 zavražděn), krádež rudolfinských sbírek, švédsko-francouzská válka, kardinál Richelieu, 1648 vestfálský mír, důsledky třicetileté války
7	D		Čj	Vysvětlí přínos J. A. Komenského pro české školství.	J. A. Komenský		IV	JAK - dílo: Labyrint světa, Orbis pictus, učitel národů, Jednota bratská, exil - Švédsko, Anglie, Nizozemí - Naarden
7	D		M, Vv	Vytvoří časovou osu, vybere hlavní historické události.			IV	
8	D	VEG 2 (tradice)	Vo	Vysvětlí, ke které události se váže státní svátek či významné výročí.	státní svátky a významná výročí		C	
8	D	VDO 3 (monarchie)	Vo, Z	Porovná jednotlivé typy monarchií.	typy monarchií (stavovská, konstituční, absolutistická, osvícenská)		I	
8	D			Zdůvodní, proč pro evropské země bylo výhodné vlastnit kolonie.	kolonie		I	
8	D	MKV 3 (netolerance)	Hv, Z	Objasní příčiny, popíše průběh a důsledky války amerických osad za nezávislost a občanské války Severu proti Jihu.	vznik USA (Prohlášení nezávislosti, George Washington), občanská válka Severu proti Jihu (Unie, Konfederace, Abraham Lincoln, zrušení otroctví)		I	

8	D			Zhodnotí význam reforem pro společnost.	Marie Terezie (reformy správní, soudní a školské), Josef II. (toleranční patent, patent o zrušení nevolnictví)	II			
8	D	VEG 3 (Bůh x člověk)	Čj, Hv, Vv	Porovná renesanční a barokní myšlení, uvede typické znaky a nejznámější umělecké památky, vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti dané kultury.	baroko	II			
8	D	VDO 4 (ústava)		Uvede příčiny, průběh a důsledky Velké francouzské revoluce, popíše vládu Napoleona a její vliv na evropské dějiny.	Velká francouzská revoluce (krize společnosti, národní shromáždění, proměny státního zřízení), Napoleon Bonaparte (strategie - politika, vojsko)	II			
8	D		F	Vysvětlí přínos technických vynálezů pro průmyslovou výrobu a dopad průmyslové revoluce na společnost.	průmyslová revoluce (parní stroj; industrializace a nové sociální vrstvy - dělníci a buržoazie)	III			
8	D		Čj, Hv	Zhodnotí význam národního obrození pro utváření novodobého českého národa.	české národní obrození	III			
8	D			Porovná odlišné motivy revolucí vybraných evropských národů.	revoluce 1848	III			
8	D	VDO 4 (režimy)		Vysvětlí pojmy, týkající se společnosti a politiky.	emancipace žen, nacionalismus, imperialismus, kolonialismus, konzervativismus, liberalismus, demokraticismus, socialismus	III			
8	D			Popíše sjednocovací procesy národů v Evropě.	Německo (Prusko), Itálie	IV			
8	D			Uvede odlišné pohledy na správní členění habsburské monarchie.	Rakousko-Uhersko	IV			
8	D			Objasní kořeny prohlubujících se rozporů v soužití Čechů a Němců.	vztahy Čechů a Němců v českých zemích	IV			
8	D		Čj	Uvede příčiny, průběh a důsledky 1. světové války.	1. světová válka (Balkán, atentát v Sarajevu, Srbsko; Trojspolek - Německo, Itálie, Rakousko-Uhersko, Dohoda - Velká Británie, Francie, Rusko; západní a východní fronta)	IV			
8	D		ICT, M	Vytvoří časovou osu, vybere hlavní historické události.		IV			
9	D	VEG 2 (tradice)	Vo	Vysvětlí, ke které události se váže státní svátek či významné výročí.	státní svátky a významná výročí	C			

9	D			Posoudí dopad 1. světové války na světovou politiku a hospodářství.	Pařížská mírová konference, Společnost národů		I		
9	D		Čj, Hv	Vysvětlí okolnosti, které vedly ke vzniku ČSR, popíše vnitřní a zahraniční politiku a hospodářství, porovná tehdejší životní úroveň s dnešní, uvede hlavní znaky kultury dané doby.	ČSR v období 20. let až poč. 30. let 20. st.		I		
9	D			Vysvětlí přínos T. G. Masaryka pro československý stát.	T. G. Masaryk		I		
9	D	VDO 4 (režimy), MKV 3 (rasismus)	Vo, Z	Na základě porovnání totalitních režimů stanoví jejich negativní dopad pro vývoj společnosti.	kommunismus (Sovětský svaz: V. I. Lenin, J. V. Stalin), fašismus (Itálie: B. Mussolini), nacismus (Německo; A. Hitler), antisemitismus, rasismus		II		
9	D			Vysvětlí okolnosti, které vedly k rozbití ČSR.	ČSR ve 30. letech 20. st. (E. Beneš; hospodářská a politická krize, Mnichovská dohoda, druhá republika, vznik protektorátu Čechy a Morava)		II		
9	D		Čj	Uvede příčiny, průběh a důsledky 2. světové války.	2. světová válka		II		
9	D			Popíše situaci v protektátu Čechy a Morava.	protektorát Čechy a Morava (E. Hácha, K. H. Frank, K. von Neurath, R. Heydrich; domácí a zahraniční odboj, atentát na Heydricha, heydrichiáda, květnové povstání a osvobození)		II, III		
9	D			Posoudí dopad 2. světové války na světovou politiku a hospodářství.	Postupimská mírová konference, OSN		III		
9	D	VEG 3 (evropská integrace)	Vo, Z	Určí významné mezníky světových dějin druhé poloviny 20. století.	studená válka		III		
9	D		Čj, Hv, Vo, Z	Popíše politiku, hospodářství, společnost a kulturu v Československu po 2. světové válce, stanoví hlavní historické mezníky, porovná život před a po roce 1989.	ČSR 1945 až 1992 (ČSR 1945 - 1948, únor 1948, politické procesy, 50. léta, 1968, normalizace, Charta 77, sametová revoluce; M. Horáková, J. Palach)		IV		
9	D		Z	Vysvětlí okolnosti, které vedly ke vzniku ČR, popíše následující vývoj.	ČR (politika, společnost, hospodářství, kultura; NATO, EU)		IV		
9	D		ICT, M	Vytvoří časovou osu, vybere hlavní historické události.			IV		